

# SLOVENE

Štev. 122. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.

(vhod brez dvorišča nad tiskarno).

Z urednikom je mogoče govoriti le od

10.—12. ure popoldne.

Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma

se ne sprejemajo.

Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v torek, 31. maja 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredni dnevi in prazniki, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati: za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.

Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 K. — Plačuje se vnaprej.

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.

Vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. —

1. in 2. razred se računajo enostopna petična (dolžina

72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat

9 h, za več kot trikrat 8 h.

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsna

26 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

Upraviškega telefona št. 188.

## Avstrija v trozvezi.

Avstro-ogrski minister za vnaneje posle vsako leto v delegaciji prečita dolgo poročilo, ki naj pouči prebivalstvo o „prijateljih okrog“. In res zvemo vsako leto, da živimo v prijateljskih razmerah z Buri, Botokudi in Mandžuri. Gospodje delegati so vidno zadovoljni, javno mnenje je pomirjeno, da topovi molče in puške ne prasketajo. Grof Goluchowski jemlje na znanje izraženo priznanje, in Bosna je mirna do prihodnje sezone.

Tudi letos je grof Goluchowski sam seboj zadovoljen. Oba odseka in obe delegaciji sta mu dali absolutorij in dovolili potrebne novce, s katerimi se more naša država pred vnanjim svetom ponášati kot velevlad, dasi je princ Liechtenstein že pred dvajsetimi leti izustil krilate besede: „Troške imamo kot velesila, dohodke pa kot srednje velika država.“ To pač gospodu ministru ne krati spanja, ako ne gre vse gladko in delegatje ne glasujejo soglasno. Kdo nima nobenega nasprotnika in katera vlada nima opozicije?

Grof Goluchowski ima jako prijetno stališče v delegacijah. „Nekaj besed“ o trodržavni zvezi, ki je trdna kakor bomba; dalje tri besede o trgovinskih pogodbah, ki še vedno visé v zraku; pomilovanje, da so si Rusi in Japonci skočili v lase, ne da bi koga vprašali, in „nekaj resnih besed“ na naslov Turčije, ki ne posluša lepih opominov. Delegati pa so se večinoma sukali okoli „perečega“ češko-nemškega prepira, ki je že daljši nego tridesetletna vojska. In vendar bi moral tudi grof Goluchowski vedeti, zakaj vojna uprava nenadoma potrebuje 400 milijonov. Marsikoga bi tudi to zanimalo, česar grof Goluchowski ni povedal, n. pr. kaj je bil povod, da sta se grof Goluchowski in italijanski minister Tittoni sešla v Opatiji.

Gospodje se bolj zanimajo za konjsko

rejo, dobro letino ameriškega »bombaža« in vinsko klavzulo. Sicer so to za narodnega gospodarja važna vprašanja, ker brez polno-krvnih konj ni pravih dirk, brez bombaža ni strelne volne in brez vinske klavzule bi bili Dalmatinci srečni. Grof Goluchowski pa je izvrsten diplomat in odgovarja kot diplomat. Gledé konjske reje morejo delegati dobiti potrebna pojasnila v poljedelskem, gledé bombaža v trgovinskem ministertvu; vprašanje gledé vinske klavzule pa ni še zrelo. In zadovoljni so bili vsi.

Pač, Madžari so nevoljni sukali brke, ker grof Goluchowski ni hvalil turške vlade, ki še vedno reforme polaga na polico. Zakaj pa je tudi grof Goluchowski tako nepreviden, da graja turške paše, katerih predniki so skoraj dve sto let v Budi in Pešti uživali madjarsko gostoljubnost in prišli pirovat tudi pred Dunaj. Prav se mu godi! Turčija naj ostane ulje na lici stare Evrope, saj ima drugod posla dovolj.

Če pa dr. Kramar in dr. Fajt nista zadovoljna z nemško zvezo, pa naj gresta to povedat nemškemu cesarju ali pa se naj pritožita na najvišje sodišče.

Delegacija postane le karikatura parlamenta, ako vse odobri, kar je storil in mislil voditelj vnaneje politike. Ali je Balkan za našo državo Hekuba? Ali so res mero- dajni krogi v Rimu na Kviralu povsem lojalni nasproti Avstriji? Nam se zdi, da je ob meji utihnila iredenta, dokler niso poravnana nasprotja glede trgovinske in carinske pogodbe, ki plačuje »italijansko prijateljstvo«.

Grof Goluchowski je jako odurno zavrnil dr. Kramarja, ki je trdil, da je trodržavna zveza na slabih nogah. Zveza je trdna, to je trdil grof Goluchowski in za njim ponavljal grof Stürgkh, vendar pa jih je mnogo, ki so neverni Tomaži.

Ravno te dni je pisala „Frankf. Ztg.“: »Italija je še v trodržavni zvezi; to je zbor-

nici potrdil minister Tittoni. Kdor pa zasleduje pisavo italijanskega časopisja in sliši odmeve v francoskih listih, ta opazi prepričanje med italijanskimi in francoskimi politiki, da je trozveza mrtva. Danes ne moremo več upati, da bi Italija priiskočila na pomoč Nemčiji, ako bi ta z mečem v roki morala proti Francozom braniti A'zacijo. — Zgodovina, simpatije in koristi Italije so na strani Francoski. Ta steber trozveze je torej preperel. In kako je z Avstro-Ogrsko? Saj ni tajnost, da nemški državniki in politiki nimajo pravega zaupanja do Avstrije, da bi v nevarnosti mogla biti za nas trdna opora. Habsburška država je valed domačih preprirov vedno slabejša; Slovani in Madžari ne prikrivajo, da jim je všeč varstvo nemške države, nasprotno pa ne podpirajo politike, ki bi služila nemškim koristim. Torej je razpokal tudi ta steber trozveze. To dobro vedo v Berlinu, v Rimu in na Dunaji; zato je grof Bülow pred dobrim letom rekel v drž. zboru, da trozveza za Nemčijo ni absolutno potrebna. To je jasen dokaz, da je trozveza zgubila svojo notranjo opravičenost in moč. Sicer pa to ni nič hudega. Pogodbe imajo toliko časa moč in veljavo, dokler ugajajo razmeram; ako ne, potem so odveč, četudi vsak dan zatrujejo, da so še vedno trdne.

Torej, kdo igra vlogo ptiča noja? Avstrijci moramo verovati, da je trozveza trdna, kakor železen most, Nemei pa trdijo, da trozveza nima nobenega pravega pomena več. To so razmere, ki pač zahtevajo pojasnila. Čez noč se more ravnotežje v Evropi prevreči na drugo stran, in Avstrija bi morala drago plačati svojo zaupnost.

## Štajerske novice.

Pomembna narodna slavnost.

Maribor, 30. maja 1904.

V mariborski okolici se je vršila preteklo nedeljo v Studencih slavnost, ki je pri-

čala, da se ta kraj, katerega so takozvani mariborski »narodni voditelji« smatrali v svojih udobnih koticah že za izgubljenega, probuja po zaslugi značajnega slovenskega delavstva. Splošno pozornost je že pri zadnji deželno-zborski volitvi obudilo, da so slovenski delavci pri volitvi v peti skupini naskočili na svojo pest to nemškutarsko trdnjavo in z žilavo agitacijo priborili zmago, o kateri se izvestnim krogom še sanjalo ni, in katere bi tudi ne bilo, ako bi slovensko delavstvo ne prekašalo v narodni agitaciji in požrtvovalnosti onih, ki se hočejo postavljati na čelo slovenski politiki na Štajerskem in ki pričakujejo, da bi jih priznavali že samo zaradi akademičnega dostojanstva.

Upravičeno lahko rečemo, da slovensko delavstvo v Studencih koraka na čelu narodnega probujenja v mariborski okolici in čudili smo se, kako in s kakim veseljem se bori za našo dobro stvar.

S slovensko in krščansko zavestjo podira nemškutarske in socialnodemokratske postojanke, organizira in vedno večji napredek zabeleži pri svojem stremljenju, vedno večje so njegove vrste. In ko je v nedeljo zaplapolala nova zastava »Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva« v Studencih, bilo je navdušenje tem večje. In čete, pred katerimi je plapolal ta prvi slovenski društveni prapor v mariborski okolici, so si obljubovale, da ne odnehajo od svojega dela in da hočejo pošteno stvari priboriti popolno zmago nad zaslepljenimi sovražniki.

K slavnosti je prihitela tudi deputacija »Slovenske kršč.-soc. zveze« z zastavo. Že na mariborskem kolodvoru so člani »Slov. katol. izobraževalnega društva« v Studencih prisrčno in res bratski sprejeli deputacijo iz slovenskega središča ter jo vodili v mariborski »Narodni Dom«. Tu je v navdušenih besedah pozdravil deputacijo stolni organist in neutrudni narodni delavec v okolici gosp. Čirič. Zahvalil se mu je g. Stef. Čirič, povdarjajoč, da ta slavnost pričča, da tudi v narodne vrste na Štajersko pridenja prodirati ljudski, demokratični duh, brez katerega si ni misliti uspešne narodne organizacije.

Drugo jutro smo gledali nekaj čudnega: slovenske trobojnice so plapo-

## LISTEK.

### General.

Spisal I. K.  
(Konec.)

Za trenutek se je dotaknil s prsti svoje desnice roba svojega pokrivala, da se je videlo, kakor da bi bil zamahnil za nadležno muho, lahko se priklonil ter vstopil s svojim adjutantom v čakajoči ga omnibus ne meneč se dalje za nas. Vse je ostrmel, da ni niti polkovnika povabil s seboj. Pobočnik se je malo odmaknil ter mi dal z roko znamenje, naj prisedem, ker sem odslej neposredno njemu dodeljen. Ubogam kakor pušica. Topničar pa se zavihti h kočijažu na kozla. Voznik napne vajeti, zavihti bič in požene. Čez nekaj trenutkov smo izginili osuplim častnikom izpred oči. . .

Moja služba pri generalu, ki se je nastanil v hotelu »Evropa«, ni bila naporna in težavna. Trajala je pa tudi samo dvanajst dni, kar človek že prebije, makari če drva sekajo na njem. Godilo se mi ni hudo, prostega časa sem imel še preveč. Prve dni je posetil vse oženjene častnike, in moja naloga je bila kazati mu dotična stanovanja.

Vse je šlo po sreči. Bil sem že vesel, ker je šlo vse tako gladko, vesel menda še preveč, ker sem pripeljal svojega generala v drugo nadstropje mesto v prvo, kjer je stanoval naš major. V naglici pozvonim in med vrati se pojavi neko črno, zagorelo, priletno, zvihrano ženišče ter zakvaka z zoprnim hriščočim glasom: »Cossa commandi?« Bil sem kakor zadet od strele.

»Oprostite, zmotil sem se, previsoko sem prišel!«

General videč to strahovito prikazen me pogleda, kakor bi se zablistalo tam za Krimom in jo naglo ubere navzdol. In to je pravilo ono strašilo v silen smeh in krohot. V prvem nadstropju zopet pozvonim — to pot je bilo prav — da bi se tem prej iznebil generalovih očitaj, ker ploha se ni bila pri kraju. K sreči odpre služkinja vrata in general je moral vstopiti z adjutantom. Jaz pa doli. Obisk je trajal le nekaj minut. Ker je že zvonilo poludne, naroči general izvoščku, naj zapelje voz pred stranska vrata hotela, kjer je obedoval. Mož pa generala najbrže ni umel dobro, ker je z vso silo podil mimo stranskega vhoda proti glavnim vratom. General hipoma spozna, da se pelje naprej, pa odpre vrata in skoči na tla.

Malo ga je sicer zasukalo, toda padel ni, dasi bi mu bil kdo prav iz srca privoščil. Izvošček ves zbehan konja ustavi in še naju z adjutantom izloži. Pobočnik mu plača in odide z godrnjajočim generalom obedovat; izvošček pa hudomušno se smeja požene svojega konja in izgine v sosedni ulici.

Popoldne sem šel na pošto naročit, naj pošljejo vsa na generala X. J. naslovljena pisma v hotel »Evropa«. In s tem je bila moja stvar končana prvi dan.

Brez posebnih dogodkov so minevali dnevi. Navadno me ni jemal s seboj, kadar je šel nadzorovat kak fort ali utrdbo v okolici, samo po mestu sem mu moral repiti neprestano.

Peti dan menda je nadzoroval smodnišnico, oziroma skladišče smodnika na F. Vedel sem, da ga ne bode najmanj kake tri ure nazaj, kajti F. stoji kakor velika krtina precej daleč od mesta ob kameniti cesti, katero neprestano zavijajo gosti prašni oblaki. Pa tudi sicer se mi mož ni zdel preveč površen, da bi si ogledal vse zanimive podrobnosti tega municijskega skladišča v par trenutkih.

Zunaj je bil vroč, soparen dan. Morje pred našim hotelom se je gibalo komaj vidno, le ob kraju, na prijaznem nasipu iz

rezanega kamena je lahko pljusalo ob trde stene, a brez valov in pen. Zdelo se mi je kakor blesteče olje v svojem gladkem površju. Prelen, da bi šel sam na pošto, stopim v prvo nadstropje, kjer je ravno obešal topničar generalovo paradno uniformo na stojalo. Prepričal sem se, da je vse v redu pa mu ukažem: »Opašite si bodalo ter idite na pošto prašat, če je kaj pošte za gospoda generala, ker zjutraj ni bilo nič pismonoše sem.«

»Takoj.«

Topničar se opravi, opaše, pozdravi in odide. . .

Pred menoj lepa, nova, paradna uniforma, hlače z dvojnimi rdečimi obvisi na straneh, na postelji krasni, plapolajoči klobuk in poleg njega »bridka« sablja! . . . Sedaj ali pa nikdar! Strašne skomine sem imel, da bi pomeril te dragocenosti, toda, kaj če. . . Kmalu pa so mi izginili vsi pomisleki; generala ni, kdo ve, kako jih gladi ravno v tem trenutku, topničar je na pošti, kdo bi neki prišel, in na vse zadnje se zaklenem od znotraj. Skušnjava je bila prevelika — premagala me je.

Naglo se izlevim iz svoje obleke in smuknem v generalove hlače; neizrečeno



lale z mnogih hiš v — Studenci. Bilo je to menda prvič, ko se je tu slovenstvo na tako impozanten način pokazalo pred nasprotniki. V prijaznem domu izobraževalnega društva smo videli zbrane vrle delavce iz Pušave s svojo lepo zastavo, dalje mariborsko »Katal. delavsko društvo« z zastavo, »Društvo kršćanskih žena« z zastavo, »Društvo Marijinih otrok« z zastavo, zavedne slovenske fante iz St. Petra in mnogo drugih deputacij. Slavnostni sprevod v cerkev, ki je vzbujal tudi pri nasprotnikih občno pozornost, je otvorila izborna pekerska godba, za njo pa so stopala društva na čelu jim zmagujoče, prekrasna zastava »Slov. kršč. socialne zveze« iz Ljubljane. Novo zastavo izobraževalnega društva so nosile belo oblečene deklice, okoli in okoli pa so korakali veseli otroci z belimi zastavicami v rokah. Bil je res prijeten, ljubeznjiv pogled na ta sprevod, ki je korakal pred cerkev skozi trobojni slavolok, na katerem smo čitali: »Bratom in sestram pozdravi!« Pred cerkvijo so napravila društva špalir ter navdušeno pozdravljala blagorodno kumico gospo Šunkovo, soprugo veleposestnika iz Razvenja.

Slovesno cerkveno opravilo v cerkvici sv. Jožefa je imel preč. g. kanonik Voh ob obilni asistenci. Cerkevni zbor je s prekrasnim petjem poveljeval slovenosti. Veselo so se iskriale oči vseh navzočih, ko se je razvil novi društveni prapor, ki ima na nežnem polju sv. družino in sv. Cirila in Metoda. Zastava je umetno delo preč. šolskih sester iz Maribora. Kumica je pripela zastavi lepe trobojne trakove, nakar se je zastava pobratila s svojimi starejšimi sestrami. Pri zabijanju žebeljev so spremljali novo zastavo na pot navdušeni izreki. Prekrasno je posebno blagorodna gospa kumica označila pot novi zastavi z besedami: »Naj se zbirajo okoli te zastave železni in jekleni značaji, ki bodo trdni katoličani in nevtrastni narodnjaki.« Prelepo cerkveno slovenost je zaključil cerkveni govor č. gosp. dr. Antona Medveda, ki se je oziral na podobi na zastavi in navduševal navzoče za vrline sv. družine in sv. Cirila in Metoda. Društvenikom je postavil za vzor onega štajerskega slovenskega vojaka zastavonoša 47. pešpolka, ki se je boril pod poveljstvom slavnega Radeckega in ki se je, ko mu je sovražnik odsekal obe roki, z zobmi še zagrizel v svojo zastavo. Tak zvestoba velja tudi novi zastavi!

Po cerkveni slovenosti je pričel rositi dež, vsled česar se slavnostni sprevod ni mogel več razviti, vendar se je kljub neugodnemu vremenu popoldne pri g. Robiču v Lembahu razvila prijetna ljudska veselica, pri kateri je svirala prav dovršeno pekerska godba in je nastopil pevski zbor »Slov. katol. izobraževalnega društva« iz Studenc pod vodstvom svojega pevovodje g. Čiriča. Zbor je prepeval ljubke narodne pesmi in pokazal velik napredek. Priprčani smo, da bo ta navdušeni pevski zbor velikega pomena za mariborsko slovensko okolico, ki je nanj že sedaj lahko ponosna. Neumorno delavni predsednik gosp. Čagran, duša društva, je pozdravil navzoče, med katerimi smo opazili tudi lembaško slovensko društvo, v vznesenih besedah, nakar je govoril slavnostni govor g. Čirič. Globoko je s svojimi iskrenimi besedami posegel v srca vseh navzočih. Povdarjal je, kako se žrtvujejo slovenski delavci za prosep društva in kako odločno kažejo svojo versko in narodno zavest. Vsi udje delajo, vsi so agitatorji. Opisal je, kako ljudstvo

lepe so se mi zdele s svojimi rdečimi dvojnimi lampasi ob straneh; moji priprosti in navadni še senca niso v primeri z njegovimi. In pa še to veselje, ko opazim, da se ne gubančijo, kakor generalu, ampak lepo oblegajo, kakor bi bile vlite name. Snamem z »bato« podšito in podloženo generalsko suknjo z bogatimi zlatimi našivi ter jo oblečem. Res mi je bila malo tezna, zato pa se je tem lepše oprijela života. Pokrijem še klobuk, zmajem z glavo, da zavihra kakor zelen oblak dragocena perjanica ter opašem svetlo sabljico.

S kakim ponosom sem se ogledoval v velikem zrcalu! To bi bil general, ne pa tisti veli, izmučeni, nagubančeni obrazi, kakor se vidijo navadno v takih uniformah! Iz mojega obraza pa sije pomlad življenja! ... Sladek, opojen in mamljiv duh je prevzel moje srce ... Da bi bil še bliže resnici, se zasučem pred ogledalom, da je zafrfotalo lepo zeleno perje na mojem klobuku, in porožljam z »bridko sabljico« ... Čuden jeek je odmeval od sten ...

Kar začujem drobne, nagle stopinje na hodniku.

... Kje vendar tiči moj ordonančni podčastnik? ...

»Sveta pomagalka — general!«

hrepni, da dobi kak slovenski časopis v roke, in kako prodira vedno bolj zavest, da kdor nima vere, izgublja tudi ljubezen do naroda. V sredini nasprotnikov se dviga društvo. Ob novi zastavi prisegajo vsi člani, da ne bo nikdar izdajalca med njimi. Slovenski delavec, ne boj se, če te sovražnik napada, bodi hraber, kakor si bil doslej, bodi znan čaje in odpiraj oči bratu, ki je še na krivem potu! Mi nismo rogovileži, mi smo možje, ki ljubimo svojo vero in svoj narod! (Gromovito odobravanje.) Sklenil je svoj govor z značilnimi besedami na slovensko ljudstvo:

»V bodočnosti jaz vidim d nove,  
Ko te težke izgubiš o k ove  
O Bog, to dobo skoraj daj!  
Slovenski svet krasnejši boš,  
Kadar vihar ti zdanji mine:  
Ko iznad tebe mrak izgine,  
Povrne se ti sreče dan!«

Slavnostnemu govorniku so ob burnem pritrjevanju občinstva darovale slovenske gospodične krasen šopek. To odlikovanje je njegovo vztrajno, požrtvovalno delovanje gotovo zaslužilo! Došlo je tudi več pozdravov: od sv. Benedikta, iz Tržiča, Dobrne.

Ko je prišel na veselico č. g. domači župnik Kocuvan, prirejalo mu je ljudstvo navdušene ovacije in s tem pokazalo, kako časti in ljubi duhovnika, ki dela združeno za vero in narod. Čast. g. župniku je napil g. Čirič. Zahvala svolaslega g. župnika je bila velpomenljiva. »Dokler bo moje srce bilo«, dejal je častiti gospod, »bilo bo vse za vero, dom cesarja in še ko mi truplo polože v grob, zvesta bo duša vse za vero, dom, cesarju. 17 let sem tu, a nikdar nisem mislil, da bodo v Studenci nastali tako koreniti Slovenci. Stari duhoven ostanem nemahljiv pri delu za slavo naše domovine in naj me tudi nasprotniki napadajo.« To so krasne besede slovenskega značaja!

Imenom »Slov. kršč. soc. zveze« se je zahvalil za vsestranske pozdrave g. Ivan Stefe, ki je dejal, da ni slabo znamenje, da je pri slavnosti blagoslovljena zastave dež rosil na vrste bratskega društva. Nasprotniki so se veselili, a nimajo prav. To bo dalo društvu rast. Kazal je na pomen združevanja posameznih moči v mogočno celoto, ki more nastopiti proti sovražniku. Prišli smo prapor »Slov. kršč. soc. zveze«, da se pobrati z novim praporom in da tako pokažemo, da hočemo z našimi društvi ustvariti »Slov. kršč. soc. zvezo« duševno »Slovenijo zedinjeno«. Nihče nam ne more brniti, da bi v naših društvih ne dvigali rok k delu za narod, da bi ne dvigali in združevali vseh plemenitih svojstev našega naroda domovini na čast. Tako pripravljamo dan »Slovenije oživljenje«, katero je videl v proškem duhu že Slomšek, ko je dejal, da ta dan gotovo pride, ako bomo stopali po poti, ki je začrtana v besedah »vse za vero in narod«. Na našem skupnem znamenju na zastavi »Slov. kršč. soc. zveze« stoji sv. Mihael kot zmagovalec za pravico in resnico. Tudi mi bomo zmagovalci za sveta prava našega naroda, ako bomo vselej odločno nastopali za resnico in pravico. V tem smislu je »Slov. kršč. soc. zveza« tem rajše prihi tela v krog društva, ki se tudi na štajerskih tleh poleg slovenskega ne sramuje katoliškega imena. Novo društvo, ki je vrta straža proti stretnjenju iz Maribora prodirajočega tujstva, naj pod prvim slovenskim društvenim praporom v mariborski okolici združuje vedno večje čete. Govornik je napil društvu in na bodočo našo zmago, ki gotovo pride, ako se bomo trdno združevali.

Sapa mi zastane, debele potne srage mi hipoma stopijo na čelo, kakor bi mi jih kdo pričaral ...

... In ključ moje sobe? ... »Ne strpno je pritisnil na kljuko ... »Je odnesel seveda s seboj!«

»Ravno prej je bil še spodaj«, pojašnjeval mu je vratar, »ne vem, kam bi bil šel, daleč gotovo ni.«

»Dovolj! Pošljite nemudoma po ključavničarja; počakam v kavarni. Hitite, gospodje čakajo, moram se preobleči.«

Zopet nagli, drobni koraki po stopnicah navzdol.

Debele srage so zdrkavale medtem s čela po mojih sencih preko lic na tla. Bil sem kakor otrpnjen. Ko utihne zadnji odmev njegovih korakov, se zavem. Po bliskovo se slečem, položim obleko na prejšnje mesto ter šinem zopet v svojo uniformo. Se nikdar prej ne slej je nisem bil tako vesel kakor v tem trenutku! Gotovo bi se ji bil zahvalil z navdušenim govorom, da se me je usmilila ter me zopet sprejela v svoje okrilje, ali takrat nisem imel časa, da bi bil mislil na to. Rahlo odklenem ter se po mačje izmuzam na hodnik. Previdno zaklenem, da ne bi vrata zahreščala in popadem kozarec vode, ki je stal na bližnjem oknu poleg pipe.

Dolgo v večer je trajalo ljudsko razveseljevanje, vratile so se napitnice, pevski zbor je prepeval navdušene pesmi, godba je kazala veliko vstrajnost, bil je lep naroden praznik, katerega ni zatemnilo tudi dejstvo, da onih »narodnih voditeljev«, katere smo omenjali že zgoraj, ni bilo v naši sredi. Ob tako pomembni slavnosti niso imeli navduševalne besede za slovenskega delavca. Naj prodre po vsem Slovenskem zdravo, pametno načelo, da v politiki mož toliko velja, kolikor dela za skupnost.

Slovo je bilo istotako prisrčno, kakor vsa prireditve. K slovesu napil je zastopnik Ljubljancanov še ustanoviteljem društva, kumici itd., ter omenjal razne težkoče, ki še čakajo štajerske brate v bodoče, ako hočejo svoj program povsem rešiti; Maribor je za Slovence pač najvažnejša postojanka in se bode bil še hud narodnostni boj. Z godbo na čelu smo odkorakali iz prijaznega Lembaha in od gostoljubne Robičeve hiše.

»Slovensko katoliško izobraževalno društvo« v Studenci je lahko ponosno na to prelepo slavnost. Naj bi bila ta prelepa slavnost povod, da bi se oči vseh pravih domoljubov še bolj ohrnile navažno postojanko v Studenci. Ondi stoji nemška »Volkschule«, ki potujeje slovenske otroke. Delavci morajo delati ves dan v tovarni, mej tem pa »Volkschule« in drugo občevanje stori, da otroci pozabljajo svoj mili materinski slovenski jezik.

Slovenski delavci, govorite s svojimi otroci v rodbinah slovenski, drugi poklicani činitelji pa nemudoma skrbite, da dobe Slovenci ondi slovensko šolo, ker sicer bo kljub vsem naporom vendar ondi težko vesela bodočnost Slovencev. Za slovensko šolo je ondi toliko slovenskih staršev, da nam je dati morajo, ako bi bili poklicani slovenski činitelji v boju za slovensko šolo odločnejši. — Naj bi tudi družba sv. Cirila in Metoda posvetila tej točki polno svojo pozornost. Morda bi se dalo ondi ustanoviti tudi slovenski otroški vrtec. — Malokje na slovenski zemlji je takopotrebno delo na slovenskem šolskem polju, kakor tu.

Naj bi nedeljska slavnost bila povod za novo delo in za nov napredek slovenstva mariborske okolice.

Š Poštna vest. Poštna ekspeditorica g. Štefanija Kuralt je dobila mesto poštne ekspeditorice pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah.

Š Razpisana so učiteljska mesta na šoli v Dobju, Kozjem, Pilštajnu, Sv. Petru, Zagerju, Blanki, Artičah in v Šmarji na Paki.

Š Volitve v Šmarjah pri Jelšah se bodo vršile 16. junija. Dvakrat so bile že razveljavljene.

## Rusko - japonska vojska.

Japonci bi sedaj radi utajili velike svoje izgube pri Kinčovu, a celo iz Japoncem prijaznega vira je prišlo poročilo, da so »bez kupe nagromadenih mrličev« dohajale vedno nove čete. Nekateri so mnenja, da je bilo mej temi nagromadenimi mrliči mnogo preoblečenih Kitajcev, katere so poslali Japonci prve v boj, predno so pritisnili preko njih s svojimi vojniki. Tudi za

Pot mi je lil v potocih — ne to so bili že veletoki — po licih. Obrišem se, ter zdiram v inspekcijsko sobo. V veži me sreča general.

»Tako torej ...?«

»Gospod general, ukazujete?«

»Ukazujem? ... Kje tičite ves popoldan?«

»Pit sem bil šel k vodovodu.«

»Pit, pa je treba imeti ključ moje sobe s seboj?«

»Oprostite, gospod general, gredoč sem se bil šel prepričati, če je obleka osnažena, in od tam k vodovodu, ker sem bil žejen.«

»Dobro! Saj res vse gor iz vas. Skrbite, da mi topničar hlače očisti; glejte, kollesna maža mi jih je zamazala, da se moram preobleči, predno kam grem. Recite ključavničarju, da ga ne potrebujem, plašajte ga, gospod pobočnik vam vrne denar. Idite!«

»Storim, kakor ukazujete, gospod general!«

Naglo se je preoblekel in čez pet minut je odšel iz hotela. Meni pa se je odvalil kamen, pa kaj pravim kamen, to je bila že orjaška skala, ki se mi je odvalila takrat od arca. In od tedaj sem prepričan, da je hudo, neznansko hudo, biti general! ...

premirje bi Japonci ne prosili, ako bi ne imeli ogromno izgub. Topove, ki so jih Rusi pustili na bojišču, so bili od njih samih uničeni.

O dogodkih na bojišču smo danes dobili še naslednja poročila:

Tokio, 29. maja. »Daily Telegraph« poroča: General Oku poroča o bojih pri Naošavu. Napadati smo pričeli 25. t. m. opolnoči. Dasiravno je bilo temno, vendar smo se Kinčova kmalu polastili. Naošav smo napadli ob 6. uri zjutraj. Stiri naše ladje so nas podpirale iz kinčovekega zaliva. Sovražnik je odgovarjal tri ure s svojimi topovi posebno raz dalniške višine ter skušal izkrcati tudi nekoliko mostva, kar pa je naše prodiranje preprečilo. Največ je trpela tretja divizija ruske armade, ki je hrabro odbijala napade. Mi smo imeli tako malo streljiva, da bi se morali kmalu naši topovi umakniti z bojišča. Pehota prve divizije je sicer hrabro prodirala, toda imela je mnogo izgub ter se je končno vstavila, predno je dospela do sovražnikovega stališča. Na vso sredo pa so pričele japonske ladje streljati na sovražnikovo levo krilo. Istočasno je napadla na krilo tudi četrta divizija ter dospela na višino. Nato sta prva in tretja divizija napadli ruske vtrdbe ter se jih polastili boreč se mož proti možu. Japonci so vjeli nekaj častnikov in vojakov ter zaplenili mnogo pušk, streliva in 50 min.

Tokio, 30. maja. Napad Japoncev na Naošao je bil eden najdivnejših in najkrvavejših, kar jih pozna zgodovina. Pri prvem naskoku je bil vsak častnik in mož ustrelen, predno je prišel do ruske bojne črte. Pri zadnjem napadu, katerega je podpiralo topništvo, so Japonci predrli rusko bojno črto. Velika sreča je bila za Japonce, da so našli žice do min, kajti, ako bi mine eksplodirale, bi Japonci imeli velikanske izgube. Ob 11. uri dopoludne je utihnila glavna ruska baterija. Dve ruski poljski bateriji sta se umaknili iz Hankvantina, odkoder so nato Japonci streljali do noči na ruske pozicije. Japonska pehota je prodirala do strelne daljave, ko je zadela na neko žično ograjo. Ko so to odprli, napadli so Ruse, toda bili so odbiti. Nato je pričelo japonsko topništvo zopet streljati, in proti večeru se je neki japonski oddelk polastil enega dela utrdbe. Vsled tega ojunačeni, pričeli so prodirati še ostali japonski oddelki in se kmalu polastili višine.

Šul, 29. maja. Kakor se poroča, so ruski oddelki prerezali nekoliko milj od Pukšina v Koreji brzozjavne žice.

London, 30. maja. Vedenje Japoncev pri napadu na Kinčou vzbuja v vojaških krogih splošno obžudovanje. »Times« trdijo, da so si Japonci s tem priborili zmago, ker so na nasproti Nacšavu ležečo goro Sampse prepeljali svoje topove ter tako lahko streljali na ruske utrdbe. Na japonski strani se je borilo 36.000 mož. Misli se, da žrtva Japoncev še ni velika, ako so izgubili desetinko svojih čet, torej manj kot Rusi pred Plevno.

London, 30. maja. V kratkem napadejo Japonci Dalniji. Rusi so dosedaj izgubili 104 topove in nad 5000 mož.

London, 30. maja. Kakor poroča »Times«, bo general Oku tudi prevzel obleganje Port Arturja ter dobi v to svrhu 60.000 mož. Japonci so že prepeljali težke topove na poluotok L'aotun. Padca Talienvana in Dalnija se pričakuje še ta teden (?). V vojaških krogih so mnenja, da bo Japonce zavzetje Port Arturja stalo do deset tisoč mož. Od novih ruskih utrdb imajo Japonci natančne načrte (?).

London, 30. maja. »Times« poroča iz Vajhajvaja: General Stössel ima nalog, braniti vsako ped zemlje med Port Arturjem in Kinčovom, da tako prepreči hitro prodiranje Japoncev proti Mukdenu, ker je to za Kuropatkina velike važnosti. Zato Stössel hitro dela utrdbe na raznih krajih, od katerih se je general Oku po šest dnevnem boju polastil z velikimi izgubami šele prve utrdbe.

Tokio, 30. maja. General Oku je izdal na prebivalstvo proklamacijo, v kateri obljubljuje, da bo japonska armada skrbela za varstvo hiš in imetja ter plačala vsako napravljeno poškodbo, ako ne bodo prebivalci podpirali Rusov, drugače pa jih bo strogo kaznovala.

Petrograd, 30. maja. (Uradno.) General Kuropatkin brzozjavlja carju Nikolaju: 150 mož broječi oddelk japonske konjenice se je približal 27. t. m. do 8 km. južnovzhodno od postaje Kasanav, toda se umaknil pred našimi stražami. Neka naša patrulja je slišala 26. t. mes. močno kano nado od Činču. — Vojnemu ministru pa brzozjavlja general Kuropatkin, da je dobil obvestilo, da japonske čete prodirajo od Kuantiansijana proti Sinaši. O njih moči ni ničesar znanega.

London, 29. maja. Reuterjev dopisovalni urad poroča iz Mukdena, da Rusi nadlegujejo japonske zadnje straže, kar Japonce ovira pri njihovem prodiranju.



Petrograd, 30. maja. Ze ozdravljeni kapitan »Petrovskij«, Jakowlew, je povedal poročevalcu lista »Novosti«, da šteje posadka v Port Arturu 25 000 mož. Japonci bodo, če se hočejo polastiti Port Artura, rabili najmanj 150 000 mož, in še ni gotovo, da se polaste Port Artura. Na morški strani je trdnjava nepremagljiva.

#### Ruski pogoji za Niučvan.

London, 30. maja. »Daily Express« poroča iz Tientsina: Ruski poslanik Lesar je obvestil princa Činga, da hočejo Rusi zapustiti Niučvan, ako Kitajska dovoli železniško progo Kalgan - Pekin. Dalje Rusi še predlagajo, da naj da Kitajska neko ozemlje v Mandžuriji za več let v najem. Kitajska vlada ruskemu poslaniku še ni dala nobenega odločilnega odgovora.

#### Cunguzi.

Niučvan, 28. maja. Kakor se poroča, se je zbralo 15 milj zahodno od Mukdena 5000 Cunguzov. Načeljuje jim znani poglavar Fenlinko, ki namerava na pasti Ruse ob ugodni priliki.

#### K nesreči japonske križarice »Jošine«.

London, 30. maja. Pri potopu japonske križarice »Jošine« je zato utonilo toliko moštva, ker je padajoči jambor poško doval pet rešilnih čolnov. Poveljnik je po klical vse moštvo na krov ter mu zapovedal, naj zasede čolne. Iz poveljnikovega mostu je še enkrat zaklical pozdrav odhajajočim. Predno se je ladja potopila, dal je poveljnik še enkrat desnici drugemu častniku, na kar je ladja zginila v valovih.

#### Nemčija.

Berolin, 30. maja. »Asien« poroča, da izroči v Kuropatkinovo glavno taborišče odhajajoči major Runke Kuropatkinu obsežno pismo cesarja Viljema.

Petrograd, 30. maja. Nekateri tukajšnji listi pravijo, da namerava Nemčija eno svoje brodogradilne družbe v Tiho morje, da tako prisili Kitajsko, da bo ohranila nevtralnost.

#### Kontreadmiral Uchtomski — obošen?

Nemški listi pišejo, da so Rusi v Port Arturu obesili kontreadmirala Uchtomskega, ker je iz sovražstva do Makarova in do velikih knezov Borisa in Cirila, ki sta izvrševala nekako nadzorstvo, položil na »Petrovskij« pekleniški stroj, ki je uničil vse njegove sovražnike. Seve so ta poročila jako neverjetna in nezanesljiva. Čudno pa je, da je Uchtomsky poveljeval po smrti Makarova samo nekaj dni, nakar je dobil nakrat glavno poveljstvo kontreadmiral Witthoff. O kontreadmiralu Uchtomskem od tedaj ni bilo ničesar slišati.

#### Naskok na Port Artur?

London, 30. maja. Iz Šangaja brzojavljajo, da so Japonci včeraj ponoči naskočili Port Artur. Tukajšnji listi dvomijo, da bi bila ta vest resnična.

#### Izdajstvo?

Nekateri listi so mnenja, da je le valed izdajstva od ruske strani bilo mogoče, da se je Japoncem pri Kinčovu posrežilo dobiti in prerezati žice minam.

#### Avstrijska delegacija.

Včeraj je imela avstrijska delegacija plenarno sejo, v kateri je bil na vrsti redni vojaški proračun. Češki delegat dr. Pantůček izjavi: Ako češki delegati glasujejo proti vojnemu proračunu, ne storé tega iz nasprotstva do armade, ampak iz narodno-političnih razlogov. Pa tudi gospodarski razlogi so merodajni, ker kmečki in obrtni stan ne moreta prevzeti večjih bremen. Grof Hardeg graja, da vojna uprava kupuje konje od prekupcev, ki delajo ogromne dobičke. Delegat Novak se pritožuje, da se v armadi nemški jezik prezira (?), ter izraža željo, naj bi se vojna uprava več ozirala na potrebe poljedelstva. Del. Abrahmowicz zahteva, naj vojna uprava brez prekupcev kupuje razne potrebščine. Pri vsaki diviziji bodi komisija, ki naj ceni poljske škode po vojaških vajah. Govornik zahteva, da se vendar že enkrat predruči vojaški kazenski zakon. Del. Dr. Zaffron zahteva hrvaške napise na vojašnicah v hrvaških pokrajinah, ako Madžari dobe madjarske napise, kakor je to izjavil vojni minister. Govornik želi, da bi se služba pri mornarici znižala od štirih na tri leta, in pomilostili oni, ki so bili obsojeni zaradi lanskim nemirov na Hrvaškem. Baron Wassilkowski želi, naj vojni minister izjavi, da Rumuni radi dovolijo vsa potrebna sredstva za obrambo države. Hueber prosi vojno upravo, naj bolj podpira obrtne zadruge. Grof Lažansek govori za stare vojaške penzioniste. Delegat Schneider govori za avstrijsko poljedelstvo, češ, da vojna uprava preveč podpira ogrsko. Del. Peschka želi, naj vojna uprava dovoljuje večje olajšave rezervistom in brez prekupcev kupuje potrebščine od poljedelcev. Dr. Fott govori za avstrijske mlinarje.

Konečno govori še vojni minister vitez Pittreich, ki pravi: Kot vojni minister moram skrbeti za dobro oboroženo in pripravljeno armado, dokler živimo v nemirnih časih. Nov vojni zakon je že izdelan in se bode oziral na razne izražene želje. Tudi vojaški kaz. zakon se resno pripravlja. Minister obljubi, da bode vojna uprava, kolikor le mogoče, kupovala razne potrebščine neposredno od producentov.

Delegacija je nato odobrila redni vojni proračun.

Danes je na vrsti izredni proračun.

#### Državni zbor.

»Narodni Listy« poročajo iz Budimpešte iz krogov delegatov, da bode državni zbor sklican oktobra meseca. Körber bode državnemu zboru predložil poleg proračuna za l. 1905. tudi v delegaciji odobrene predloge o vojaških zahtevah. Ako ne bode državni zbor sposoben za delo, ga Körber razpusti in razpiše nove volitve v januarju prihod. leta.

#### Zasedanje deželni zborov.

»Prager Tagblatt« poroča, da bode češki deželni zbor zboroval šele jeseni. Bukovinski deželni zbor bode najbrže razpuščen prihodnji mesec.

#### Schalk in Schönerer.

Dunaj. »Extrablatt« poroča, da je poslanec Schalk odložil svoj delegacijski mandat. Dr. Schalk trpi na revmatizmu. Tu se pa govori, da je padel pri Schönererju v nemilost, ker se ni udeležil v zadevah vojaškega kredita skupnih posvetovanj z delegati drugih nemških strank. Dalje se še govori, da namerava Schönerer radi nesoglasja s svojimi pristaši odložiti državnozbornski mandat.

#### Trgovinska pogodba med Avstrijo in Nemčijo.

Razprave o trgovinski pogodbi med Avstrijo in Nemčijo so se danes pričele v Berlinu. Pogajanja se bodo vršila do srede junija, ko bodo prekinjena za kratek čas, da se uvede razgovor o trgovinski pogodbi z Italijo.

#### Volitve v Belgiji.

V nedeljo, dne 29. maja, so bile volitve v Belgiji, in sicer je polovica države volila zastopnike v poslansko zbornico in polovica v senat. V Belgiji traja mandat za zbornico štiri in za senat osem let. Pri volitvah so katoličani izgubili dva mandata, katera so jim vzeli liberalci. Izid volitve pa ne bode na razmere v senatu nič vplival, ker imajo katoličani v senatu še vedno 14 glasov večine. Tudi volitev za zbornico ni prinesla nikakega prerenečenja. Akoravno so se združili liberalci z radikali za namenom, strmo-glaviti katoliško stranko, se jim je njihov namen popolnoma izjalovil. Katoličani so imeli v zbornici dosedaj 26 glasov večine; kakor poročajo listi, so si liberalci priborili tri mandate, katere so imeli prej katoliški poslanci. Nikakor pa ni izključeno, da si katoličani pribore nove mandate v Luiku, Charleroi in Huy, katere so imeli v rokah socialisti. Liberalci se imajo za svoj uspeh zahvaliti radikalcem, ker so sprejeli njihov program. Izjemoma v Gentu, kjer so se radikali zvezali s socialisti, sta obe stranki po dogovoru postavili skupne kandidate. Gotovo je, da ostane v Belgiji katoliška vlada. Volitev je bila letos v Belgiji izvanredno mirna, nikjer ni bilo najmanjših izgrediv in ni se pokazala ona strast, ki je bila v Belgiji pri volitvah običajna, znamenje, da se je ljudstvo sprijaznilo s katoliško vlado, katera je prinesla deželi blagostanje in pravi napredek. Dvajset let ima Belgija sedaj že katoliško vlado, kar se je katolišanom pri volitvah dne 29. maja 1884 posrežilo, strmo-glaviti liberalno vlado. Katoliška vlada je imela težko stališče, da se je tako dolgo in neopretgoma vzdržala. Boriti se je morala proti socialni demokraciji, ki je opetovano žugala z revolucijo, in z liberalci, ki so skrbeli za podpirali revolucionarno stremljenje socialistov. A katoliška vlada je šla mirno naprej svojo pot. Za dve milijardi skoraj se je za časa katoliške vlade zvišal izvoz, napredovala je notranja trgovina, dohodki pri železnicah. Davek je v Belgiji veliko nižji, kakor na »liberalnem« francoskem in na bogatem Angleškem. Vso pozornost je katoliška vlada obračala kmečkemu stanu, katerega so po svoji stari navadi liberalci popolnoma zanemarili. Tudi za delavski stan je katoliška nazadnjaška vlada skrbela z zakonodajo, o kateri je rekel socialistični poslanec Desheé, da nudi delavcem mnogo ugodnosti in jim omogočuje osvoboditev iz gospodarske sužnosti.

#### Rusko-nemška zveza.

»Birš. Vjedomosti« so prinesle dva članka, v katerih je list zagovarjal načelo, da mora Rusija skleniti z Nemčijo pogodbo o razmerah na daljnem vzhodu. — Vplivni ruski listi pa ugovarjajo temu, ker so mnenja, da Nemčija nima pravice umešavati se v razmere na daljnem vzhodu.

Prepir med Rusijo in Japonsko bosta državi izvojevali sami. Kar se pa tiče bližnje prihodnosti, pač ni potrebno, da bi se priateljstvo med Nemčijo in Rusijo razširilo na nove politične kombinacije.

#### Angleži v Tibetu.

London. »Daily Mail« se poroča iz Čunbi, da so Angleži 26. t. m. napadli neko v bližini Gyangtee ležečo vas. Na angleški strani je padel en poročnik, trije možje in trije podčastniki, devet mož pa je ranjenih. Vasi so se polastili po 11urnem boju. Tibetanci so imeli velike izgube. 37 mož je bilo ujetih. Baji so se Tibetanci umaknili izza hrbta Angležem.

#### Italijanska zbornica.

Minister za mornarico je v zbornici poročal o stanju vojne mornarice. Vrednost laške vojne mornarice je v vojaškem ozru nizka. Mornarica nujno potrebuje novih križaric. Poslanec di Palma, kateri je zahteval posebno brodogradnjo za Jadransko morje, je odgovoril minister, da ni dovolj sredstev za posebno brodogradnjo v Jadranskem morju. — Senat je odobril proračun zunanega ministrstva. Minister Tittoni je izjavil, da je v Eritreji uzoren red.

#### Upor na Javi proti Evropejcem.

V okraju Sverabaja na otoku Java je 100 fanatiziranih domačinov vprizorilo vstajo proti Evropejcem.

Vojaške čete so upor zadušile, v spopadu med vataši in vojaki je bilo 72 vatašev ubitih in 12 ujetih.

#### Iz brzojavk.

Dunaj. V Lvovu je umrl deželni odbornik Tadej Romanowicz, tu je pa umrl bivši sekcijski nadelnik železniškega ministrstva, vitez Pichler.

Praga. Pri slavnostnem sprevedu slovankega dijaštva so nemški dijaki provocarali s tem, da so se z nekim izvoščkom v čepicah pripeljali na Frkopske. Mnogi so to silno razjezilo in prisilila je nemške dijake, da so morali v nekom bližnjem hotelu odložiti čepice.

Dunaj. Nekateri listi pišejo o revolucionarnem gibanju med ruskimi Poljaki. Vse zadnje napade na Ruskem, posebno v Kronstadt, so povzročili Poljaki.

Berolin. Angleški kralj pride 29. junija v Kiel.

Kodan. Kongres proti jetiki je zaključil svoje zasedanje.

Zara. »Novi List« pravi, da je potovanje fcm. barona Becka v Dalmacijo imelo namen, ondi ustanoviti več novih trdnjav in študirati vprašanje železnice iz Ciesnice v Albanijo. Mnogo milijonov od novih vojaških zahtev se bo porabilo za to.

Pariz. Kralj Menelik je tako nevarno obolel, da ni upanja, da bi mu zdravniki rešili življenje.

## Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. maja.

Slovensko katoliško politično društvo za kranjski okraj je imelo preteklo nedeljo v Predosljah ustanovni shod. Govorila sta državni poslanec g. Pogačnik in deželni poslanec g. dr. Schweitzer. Na čelo odbora so bili izvoljeni za predsednika č. g. Anton Koblar, za podpredsednika pa župan g. Janez Zabret in posestnik g. Zaplotnik.

Volitve v Št Vidu pri Vipavi razveljavljene. Poroča se nam: Pri zadnjih občinskih volitvah v Št. Vidu pri Vipavi je kat. narodna stranka zmagala v dveh razredih. Liberalci so se pritožili, in vlada je volitve razveljavila v vseh treh razredih. In zakaj? Ker se je volilec Ivan Premru »proti volji županovi vrnil v volilno komisijo«, kar je župan potrdil. Toda ta izjava županstva ni resnična, ker stvar se je vršila tako: Dne 1. marca pop. se je vršila volitev za podobčino Št. Vid, ki voli enega odbornika in namestnika. Na volišče pridejo: Zupnik Demšar, Ivan Premru in Anton Uršič ter ugovarjajo proti pristranski sestavi vol. komisije. Nato se en član komisije odstrani. Župan ga kliče nazaj, a mož odgovori: »Jaj vas je dosti, naj bo pa Premru«. Imenovani trije volilci so bili s tem zadovoljni, ker Premru je bil že vaju tega posla. — Nato reče župan: »Pa naj bo gospod Premru«. — S temi besedami je torej župan sam potrdil Premrua kot člana komisije. Premru je tudi izvrševal posle kot član komisije; volil je pred drugimi volilci ter pisal nasprotno listo. Premru pa je bil član komisije samo dne 1. marca pri volitvi v šentvitski podobčini; dne 2. in 3. marca pa Premru pri volitvi

razredov ni bil več v komisiji, ker smo se zanašali na gospoda vladnega zastopnika. In res se je volitev vršila redno. Županstvo torej ni poročalo resnice. In če je vlada imela pomisleke proti volitvi v podobčini dne 1. marca, zakaj pa so ovržene volitve v vseh treh razredih, ko je bila komisija pravilno sestavljena? Vlada je bila skoraj gotovo napadno poučena, da je namreč poslovala ista komisija tudi pri volitvi razredov. Sicer se ne bojimo novih volitev, toda čemu nove sitnosti in troški, ako županstvo ne poroča resnice. Stvar pa še ni končana, ker o stvari se bode še govorilo. Ta slučaj pa kaže, kakih sredstev se poslužujejo liberalci, ako so v zadregi.

Zopet strela. Iz Kostanjevice na Krasu se nam piše: Pretečeno nedeljo zjutraj malo po 7. uri je udarila strela v naš zvonik. Ker je na zvoniku sedaj nov strelovod, ni naredila na njem, hvala Bogu, nobene škode, pač pa je na nam neumljiv način nekemu posestniku pod cerkvijo ubila dva prešiča v hlevu. Domači so to zapazili šele, ko so jima hoteli dati jesti; tu so videli, da sta živali, malo prej še živi in zdravi, nena-doma poginili. Posestnik je bil zavarovan. Bog nas varuj nadaljnjih nesreč!

Umrl je. kakor se nam poroča iz Gradca, dne 29. t. m. po dolgem in mučnem trpljenju Živko Poznik, tehnik III. l. Doprivši gimn. studije v Dun. Novem mestu vstopil je na tehniko in lani naredil I. državni izpit z najboljšim uspehom. Pokojni oče prerano umrlega, inženir R. Poznik, je bil mož jeklenega slovenskega značaja. Zato so ga hudo preganjali in ga res 1878. leta pregnali notri med trde Nemce, kjer si je ipak ohranil slovensko srce in dušo, vzgojil vzgledno dečo v uzornem, pristno slovenskem duhu, kakoršnega je bil tudi v cvetu svojih let prominili Živko, ki je domače slovstvo negoval vse do zadnjega ter s svojimi obdeval vsikdar in vseskozi v materinski besedi. Bodi izvrstnemu tovarišu blag spomin, pa lahka zemljica tuja, katera je bila siena tudi očetu. N. v. m. p.!

— Hrvaške novice. Sokol v Vараždinu bo slavil 12. junija blagoslovljenje svoje zastave. Slavnosti se udeležijo tudi Slovenci, med njimi »Murski Sokol« iz Ljutomer. — Se en političen dnevniki dobi Zagreb. Tako poroča »Agramer Tagblatt«. — Umrl je v Senju posestnik in mesar g. Ivan Uršič. — Iz Siska pišejo, da je višje sodišče odbilo pritožbo tiskarja Janko Dujaka proti razsodbi, s katero je bil radi lanskim dogodkom obsojen na tri mesece zapore.

— Zopet dva samomora v Trstu. Predvčerajšnjim se je zastrupil v Trstu neki Evgen Frits, hlapec Jožef Rosovič se je pa obesil.

— Služba ravnatelja kaznilnice v Gradiški je razpisana. Prošnje je vložiti na višje državno pravdnštvo v Trstu do dne 26. maja.

— Zdravniške vesti. Dež. predsednik je imenoval sanitetnega koncipista gosp. dr. Karola Böhma za okrajnega zdravnika v Kočevju, in za sanitetnega asistenta v Črnomlju g. Adalberta Kovarika iz Slezije. Sanitetni koncipist dr. Karol Wisinger je prestavljen iz Črnomlja v Ljeto.

— Spremembe pri davkarjih. Dazelnovladni konceptni praktikant gospod Avgust Sedlar v Baljaku je imenovan fin. konceptnim praktikantom pri tukajšnji finančni direkciji. Finančni koncipist g. Ivan Ditz je prideljen okr. glavarstvu v Radovljici. Prestavljeni so: Finančni konceptni praktikant gosp. Hubert Ryšavy iz Ljubljane v Krško, davčni kontrolor gosp. Ernst Sedlak iz Čerknice v Lož, davčni oficijal g. Anton Križman s Krškega v Čerknico, davčni praktikant g. Franc Jenko iz Loža v Logatec. Sluga gospod Anton Smerdu v Postojni je upokojen.

— Železnica Kranj-Tržič. C. kr. železnično ministrstvo je z razpisom z dne 14. maja t. l., št. 14.233, glede projekta za lokalno železnico od postaje Kranj državne železnice Trbiž-Ljubljana v Tržič in za industrijski tir od nameravane železnične postaje Tržič do tvornice firme E. l. Glanzmann & And. Gassner ukazalo najprej izvršiti postajno komisijo in v neposrednje v zvezi z njo politični obhod združen z razlastilno razpravo in s razpravo o požarnonevarnih napravah. Valed tega določuje deželna vlada zgoraj navedena uradna dejanja na 4. dan julija 1904 in na naslednje dneve s pristavkom, da se komisija snide na kolodvoru v Kranju dne 4. julija 1904, ob pol 9. uri dopoldne.

— Občinske volitve v Gorici. Pri volitvah za tretji razred je prišlo volit od



752 volilcev — celih 89! Torej komaj 11%. V drugem razredu so bile tri stranke: liberalna, ljudska in neodvisna stranka. Volilcev je 773, a vse stranke so spravile skupaj na volišče 296 volilcev. Taka apatija med prebivalstvom — ki niti z izvoščeki neče na volišče — je velesimptomatična in je največja kritika o italijanskem gospodarstvu v neitalijanski Gorici.

— **Semenj za volno v Miskolcu.** Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani nam naznanja, da se letošnji semenj za volno v Miskolcu vrši dne 20. junija v skladiščih tamonjske kreditne banke.

## Ljubljanske novice.

Na oklicih so: Josip Kustrin, strojevdca, z Jožefo Markovič; Franc Benedičič, delavec, z Marijo Logar; Rudolf Blaž, zidar v tobačni tovarni, z Ivano Matevž; Alojzij Gačnik, delavec, z Marijo Omejec; Karol Bedina, kurjač na drž. železnici, z Marijano Bizovičar; Pavel Wardo, uradnik zavarovalnice, z Marijo Belič.

Poročil se je Franc Žak, urarski mojster v Trbovljah, s Franciško Janitschek iz Ljubljane.

Posebni vlak v Ljubljano prirede primorski Slovenci povodom vsesokolske slavnosti dne 16. julija.

Umrli je Franc Pirc, sin posestnika v Kolesijskih ulicah g. Franca Pirca.

\* **Pustolovec.** Zadnji čas se klati po Ljubljani neki pustolovec, ki hodi po hišah in si najema mesečna stanovanja. Tako je pred kratkim prišel na Stari trg v hišo št. 2 ter si tam vzel pri neki stranki mesečno stanovanje. Takoj nato je pustolovec šel k drugi stranki in pri tej zopet vzel stanovanje, od gospe dinje si je pa hotel »izposoditi« 4 krone, katerih seveda ni dobil. Se isti dan se je oglasil pustolovec na Starem trgu št. 26 ter zopet vzel mesečno sobo. Razume se, da ni prišel nikamor stanovat, ampak vzel je stanovanje v Florijanskih ulicah št. 38. tam je eno noč spal, potem pa pobegnil. Dne 28. t. m. se je pa zopet oglasil na Poljanskem nasipu št. 38 pri Amaliji Schönberg in vzel mesečno sobo. Včeraj zjutraj je pustolovec prosil Schönbergovo, naj mu posodi 4 krone, katere mu je dala, ki jih pa ne boode več videla. Pustolovec je srednje postave, dobro oblečen, rdečega obraza, ima črne brke in govori lepo nemščino. Izdaja se pa za stavbnega risarja in montirja.

\* **S ceste.** Včeraj predpoldnem se je pripeljal neki kmečki voznik po Mestnem trgu in zadel v dvokolesni voziček nekega italijanskega zidarskega vajenca, ki je peljal polento. Pri tem pa je voziček zadel ob izlozbeno okno Franca Kollmanna in ubil šipo. Voznik jo je odkuril.

\* **Voziček odpeljal.** Včeraj je nekdo odpeljal trgovcu Francu Stupici na Marije Terezije cesti št. 1 štirikolesni voziček, vreden 14 kron.

\* **Tatvina.** Danes ponoči se je priplazil neznan tat z Miklošičeve ceste na streho gostilničarja in posestnika Antona Kovača v Kolodvorskih ulicah št. 27 ter udril v podstrešje. Uknil je v Kovačev kovček in ukradel srebrno uro in verižico vredno 20 kron in črno obleko vredno 30 kron. Nato je tat dobil v podstrešji še drug kovček, v katerem je bila srebrna ura z zlato verižico, vredna 40 kron, samokres na 6 ognjev, vreden 10 kron in ena pipa vredna 10 K in ga odnesel.

\* **V stanovanje vtihotapil.** V noči od 27. na 28. t. m. se je vtihotapil neznan človek skozi odprto okno v stanovanje spreprodnika Valentina Jančigaja na Resljevi cesti št. 26 najbrž z mislijo, da bi kaj odnesel. Pod oknom speči 16letni spreprodnikov sin se je zbudil, naka je neznanec skočil skozi okno na dvorišče in jo odkuril proti kolodvoru. — Ravno tako se je hotel včeraj ponoči vtihotapiti v spalno sobo Feliksa Tomanca, kamnoseškega mojstra na Resljevi cesti št. 30. Tomanova soproga se je, ko je tihotapec potegnil šaluzije po koncu, zbudila in vprašala, kdo da je, nato je tat skočil z okna in pobegnil. Ko so potem pregledali hišo, so opazili, da so bila vrata na dvorišču odprta, pod oknom je bil pa pristavljen stol. Tat je popustil na dvorišču povrnik in čevlje.

\* **Izgubljeno.** Uršula Babnik, posestnica iz Hrastenice pri Polhovem gradu številka 4, je izgubila dne 28. t. mes. po poti od Viča do doma hranilnično knjižico z vlogo 430 kron na ime Ivan Babnik. — Zidar Luka Bukovnik je izgubil isti dan na Dunajski cesti zlat za deset kron. — Na južnem kolodvoru je bila najdena denarnica z 1 K 4 b, dve palici in en klobuk.

\* **Izseljevanje.** V Ameriko se je včeraj odpeljalo z južnega kolodvora 21 Slovencev. Iz Amerike je prišlo 208 Slovencev in Hrvatov, 45 Hrvatov je prišlo s Hrušice in se odpeljalo v Budimpešto, 10 pa v Linc.

## Bohinjski predor — predrt.

(Izvirna poročila.)

**Bohinjska Bistrica,** 31. maja. Bohinjski železniški predor je bil danes slovesno predrt. Vsa Bohinjska Bistrica je v zastavah. Pri slavnosti je bil navzočen tudi nadvojvoda Leopold Salvator, ki se je včeraj s posebnim vlakom pripeljal v Lesce, odkoder se je odpeljal na Bled in od tod na Bohinjsko Bistrico.

**Bohinjska Bistrica,** 31. maja. Že dalje časa so se vršile priprave na Boh. Bistrici za slavnostno otvoritev predora. Portal predorov je krasno dekoriran z napisom »Franc Jožef I.« Ves prostorni prostor pred predorom je okrašen s slavoloki. Stotine zastav vihra; med njimi veliko slovenskih trobojnic. V krasnem slogu je postavljen šotor za visoke goste, pred njim okusno izdelana kapelica, kjer se je brala sveta maša pred slovesno otvoritvijo. Vsa vas vihra v slovenskih trobojnicah. Po tretji uri je bil včeraj napovedan prihod slavnostnih gostov. Pred slavoletkom zunaj vasi, okrašenim z zastavami in kranjskim grbom, je pričakoval občinski odbor s požarno brambo in šolariji prihod nadvojvode Leopolda Salvatorja. Za njimi je bila zbrana ogromna množica domačinov in uslužbenih delavcev. Ob 1/4. uri so se pripeljali gosti. Iz ekvipaže je izstopil nadvojvoda Leopold Salvator z železniškim ministrom Wittekom. Gospod župnik Ivan P. Berger ga je pozdravil z občinskim odborom. Nadvojvoda je prijazno sprejel pozdrav in se leskavo izrazil o udanosti Bohincev, katero je opazil in jo obljubil tudi cesarju sporočiti. Na slavnostnem prostoru so bile razdeljene spominske svetinje. Obč. odbor je oskrbel zvečer srenado kakor tudi krasno razsvetljavo. Pred vilo Ceconi, kjer je prenočil nadvojvoda, so priredili domači pevci pod vodstvom g. nadučitelja Humeke podoknico. Predor bo veljal 20 5 milijonov kron. Iz predora je bilo treba spraviti nad eden milijon meterskih stotov kamenja.

**Boh. Bistrica,** 31. maja. Pri razdelitvi spominskih svetinj je govoril sekcijaki načelnik Wurmb. Tudi navzoči nadvojvoda je dobil zlato spominsko svetinjo. Pri slavnosti sta navzoča tudi predsednik kranjske trgovske in obrtne zbornice, Lenarčič, in predsednik goriške trg. in obrtne zbornice, Lenassi.

**Dunaj,** 31. maja. V priznanje zaslug pri zgradbi bohinjskega predora je podelil cesar inšpektorju avstrijskih državnih železnic, Antonu Fretzu, viteški križ Franc Jožefovega reda, stavbinskima komisarjema Karolu Fleyer in Ivanu Molte zlati zaslužni križec, predorskemu nadpazniku Antonu Friedel srebrni zaslužni križec s krono in prvemu minerju Ivanu Schweitzerju srebrni zaslužni križec.

## Razne stvari.

### Najnovejše od raznih strani.

**Požar na železnici.** Iz Amerike poročajo: Predsednik železnice Delavarska Loomis, cenil škodo, ki jo je napravil požar na kolodvoru za blago na 6 milijonov dolarjev vstevši stroške za popravilo pomolov, vrednost blaga in škodo na železniškem prometu. — 25 letnico je 29. t. m. praznoval avstrijski »Rdeči križ«. — Stiri milijone natelesu. V majevski številki »Munsey Magazine« je bila objavljena slika gospe George Gould, ki je okinčana s 4 milijoni kron vrednimi dragimi kamni. Samo ovrtnica je 400 000 K vredna, dočim je v Parizu narejeni naglavni kinč še dragocenejši. Gospa Gould ima več ko še enkrat toliko dragih kamnov. — Veliki vojvoda Meklenburški Friderik Viljem je včeraj umrl. Star je bil 85 let; vladal je nastopil l. 1860. Naslednik mu je sin Jurij Adolf Friderik, ki je sedaj 56 let star. — Setev v ameriških Združenih državah kaže tako neugodno, kakor že nikoli.

**Koliko porabi japonska rodovina?** Kako priprosto žive Japonci, je splošno znano. Žive se večinoma le od riža in rib. Tudi vojaki v sedanji vojski ne dobivajo druge hrane. Vendar je pa ta hrana zelo tečna. »Japan Times« poroča, koliko porabi boljša kmečka rodovina na Japonskem. Ta trdi, da izdaja tamkaj iz štirih oseb obstoječa rodovina za stanovanje na mesec 192 vin. In za to vsoto si lahko tam najame že celo hišo. Razven tega še plača posebe 36 vin. stanovaleškega davka. Za razsvetljavo in kurjavo izdaja gospodar na mesec 180 vin. Dalje plača še 360 vin. za porabo stanovanjadaljevih postelj. Riža porabi rodovina mesečno do 54 litrov in toliko riža III. vrste stane 11 K. Za ribe in zelenjavo izdaja gospodinja mesečno 280 vin., za čaj pa 72 vin. Za kopelji, obleko in druge potrebe štine porabi japonska rodovina povprečno na mesec 4 K. Tako torej izdaja iz štirih oseb obstoječa japonska rodovina na mesec povprečno 28 K 32 vin.

## Telefonska in brzojavna poročila.

**Trst,** 31. maja. Rusija je v tukajšnjem »Stabilimento tecnico« naročila 5 oklopnih križaric.

**Petrograd,** 31. maja. »Petrog. Vjedomosti« pravi, da je izguba Kinčova strategično brezpomembna. Rusi so že naprej računali s tem. Rusija ima toliko vojaštva, da lahko 600 000 mož in še več postavi proti Japoncem. Rusija mora zmagati in bo zmagala ter bo pognala Japonce na njihove otoke nazaj ter očistila Azijo njihovega vpliva.

**London,** 31. maja. General Oku še ni sporočil v Tokio pričakovanega zavzetja Dal-njeja. Japonci se ondi boje podzemskih razstreljiv. Japonske torpedovke še vedno iščejo v Talianvanskem zalivu min.

**New York,** 31. maja. Iz Washingtona je prišlo poročilo, da je iz Japonske odšla zopet ena divizija japonske armade na bojišče. V Washingtonu so mnenja, da ima ta divizija nalog, obkoliti rusko armado v severno zapadni Koreji in da obkoli rusko konjenišvo, ki nadleguje Kurokija za hrbtom ter mu hoče pretrgati zveze.

**Raka,** 30. maja. \* Pri občinskih volitvah v vseh treh razredih zmagala katoliška narodna stranka. Slava volivcem! Volitev se je vršila izredno mirno.

**Zagreb,** 31. maja. Sarajevski kanonik V. Palunko bo imenovan za pomožnega škofa v Splitu.

**Zagreb,** 31. maja. Včeraj se je vršil dvoboj mej dr. Vladimirom Frankom in dr. Oskarom Sachsom. Dr. Frank je dobil na licu dve lahki rani.

**Pariz,** 31. maja. Načelnikom Pariza je v seji obč. sveta izvoljen s 44. glasovi pri-staš Combesov Deplas. Dosedanji načelnik nacionalcev Deville je dobil 31 glasov.

\*) Za včerašnjo številko prepozno došlo. Op. uredništva.

## Meteorologično poročilo.

| Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm |                     |                          |                                  |           |          |                        |
|---------------------------------------------------------|---------------------|--------------------------|----------------------------------|-----------|----------|------------------------|
| Dan                                                     | Čas opa-<br>sevanja | Stanje<br>nebe.<br>v mm. | Tempe-<br>ratura<br>po<br>Celsij | Vetrovi.  | Nebo     | Pada-<br>vina<br>v mm. |
| 30                                                      | 9. zveč.            | 738-6                    | 17-6                             | sl. jvzh. | sk. obl. |                        |
| 31                                                      | 7. zjutr.           | 739-8                    | 18-0                             | sl. svzh. | jasno.   | 0-6                    |
|                                                         | 2. popol.           | 738-9                    | 23-2                             | sr. jug.  |          |                        |
| Srednja včerašnja temperatura 17-6°, norm. 15-8°        |                     |                          |                                  |           |          |                        |

## Dunajska borza

dne 30. maja.

|                                             |            |
|---------------------------------------------|------------|
| Skupni državni dolg v notah                 | 99-80      |
| Skupni državni dolg v srebru                | 99-80      |
| Avstrijska zlata renta 4%                   | 118-20     |
| Avstrijska kronska renta 4%                 | 99-30      |
| Avstrijska inv. renta 3 1/2%                | 90-45      |
| Ogrska zlata renta 4%                       | 117-20     |
| Ogrska kronska renta 4%                     | 97-20      |
| Ogrska inv. renta 3 1/2%                    | 88-90      |
| Avstro-ogrski bančne delnice                | 16-19      |
| Kreditne delnice                            | 640-75     |
| London vista                                | 239-30     |
| Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v. | 117-32 1/2 |
| 20 mark                                     | 23-46      |
| 20 frankov                                  | 19-06      |
| Italijanski bankovci                        | 95-—       |
| C. kr. cekini                               | 11-82      |

## Rogaški »Styria«-vrelec

Zdravilna voda proti oteklini v želodcu in krčem, Brighthovemu priporočena! Izborni vnetju ledvic, katarom zdravilni v grlu in krljlu, v želodcu in črelih, diatezi, zaprtju, učinki! 808 d 2-1 boleznih na jetrih itd.

## Mlada gospodična išče službe

pri kaki boljši hiši. Zmožna je tudi nemščine ter vajena trgovine. Naslov: P. R. T., poste restante, Loka pri Zidanem mostu. 948 3-1

## Naprodaj je v Št. Vidu nad Ljubljano največja jednonadstropna hiša

št. 51 »pri Kraljiči«

ob državni cesti, pet minut od kolodvora z gospodarskimi poslopji, lede-nico, velikim gostilniškim vrtom (v hiši je stara gostilna), travnikom itd.

Ponudbe in vprašanja sprejema K. Meglič, Ljubljana, Rimska cesta, št. 20; ustmene informacije se dobe istotam vsak dan od 12. do 2. ure popoldan. 813 28-19

951 1-1

Rodbina Valentina Goloba na-znanja vsem sorodnikom, znancem in prijateljem prežalostno vest, da je danes opoldne Vsega mogočemu dopadlo na-sega iskreno ljubljenega sinčka

**FELIKSA**

v nežni starosti poklicati na oni boljši svet. Pogreb najnege bode dne 1. junija t. l. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Zatiške ulice št. 1, na pokopališče k sve-temu Kristofu.

V Ljubljani, dne 30. maja 1904.

Mesto posebnega obvestila.

**Barve za učence** ima v največji iz-beru v zalogi trdke BRATA EBERL v Ljubljani, Františkanske ulice. 524 19 11-6 Vnanja naročila proti povzetju.

Kdor hoče s slastjo jesti in dobro prebavljati,

naj vžije požirek rastlinske grenčice „**Florian**“!

Odlikovana na mednarodni razstavi za živila in zdravstvo v Parizu z zlato svetinjo in diplomom. 868 (12)

Rastlinska destilacija „**Florian**“ v Ljubljani. Poskusite!

**Muhe so zopet sitne!**

Onesnažijo stanovanje in jedila, prenašajo bolezen od bolnikov in mrličev, od iz-metkov in mrhovine, trpinčijo človeka in živino. 949 2

Nastavite povsod amerikansko nastavo za muholov

## TANGLEFOOT

En list velja 10 vinarjev (za 2000 muh). Dobi se povsod. Glavna zaloga za Kranjsko:

EDMUND KAVČIČ v Ljubljani.

Iščeta se mizarski pomočnik in učenec

proti takojšnjemu nastopu. Več pové uprav-ništvo našega lista. 953 2-1

„Narodni dom“.

Jutri, v sredo, dne 1. junija

**vrtni koncert** društvene godbe.

Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

K mnogobrojni udeležbi vabi

956 2-1 Ivan Kenda, restavrador.

Prodaja se ali dá v najem iz proste roke

**hiša v Dravljah št. 2**

obstoječa iz dveh sob; poleg je hlev in lep vrt. Pripravna je za vsak obrt. Ogleda se lahko pri lastniku J. B. 955 1